

*До спеціалізованої вченої ради
К 26.062.16 Національного
авіаційного університету за
адресою: 03058, м. Київ, просп.
Космонавта Комарова, 1.*

ВІДГУК
офіційного опонента,
на дисертацію Глушко Євгенія Валентиновича «Адміністративно-правове
забезпечення участі громадськості у протидії корупції», подану на здобуття
наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 -
адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми. Корупція є однією з найактуальніших соціальних проблем сучасності, вирішення якої є надзвичайно важливою справою. Можна стверджувати, що корупція як антисуспільне явище впливає на темпи розвитку економіки держави, владу та суспільство в цілому. Багато століть вона «супроводжує» економічний і культурний розвиток усіх країн світу. Масштаби і наслідки процесів корумпованості в усіх державах світу вимагають від відповідних державних і міжнародних установ та організацій постійного поглибленого аналізу її причин з метою нейтралізації та розробки заходів щодо подолання.

Існування громадянського суспільства є невід'ємною складовою всіх демократичних правових держав світу. Воно є однаково важливим та необхідним як громадянам, так і державі, оскільки сприяє процесам політичної демократизації, набуття державою ознак правової, відстоюючи матеріальну і духовну незалежність людини від держави, домагаючись правової гарантії такої незалежності, захисту приватних і суспільних інтересів людей. Особливого значення громадянське суспільство як таке та його інституції зокрема набувають у сфері протидії корупції, розміри якої набули в Україні величезних обсягів.

Громадськість представлена як громадськими об'єднаннями, так і окремими громадянами, саме це може стати дієвим засобом запобігання корупції.

Сучасні досягнення України в протидії корупційним діянням є недостатніми для забезпечення сталого розвитку вітчизняної економіки, гарантованої національної безпеки, виходу в найближчій перспективі на європейські стандарти життя українських громадян за рахунок економічного зростання. Таким чином, стає очевидним, що ситуація вимагає зміни стратегії та тактики протидії корупції в Україні. Такі трансформації мають відбуватися у напрямку широкого залучення громадськості до виявлення випадків корупції, громадського супроводу проваджень по відповідним кримінальним та адміністративним справам.

Проте, є очевидним і той факт, що анонсована діяльність не може відбуватися у позаправовому полі, оскільки це може призвести до зловживань та порушень прав громадян України. З огляду на це, перед українською юридичною наукою постало важливе завдання, пов'язане з розробкою досконалих правових механізмів залучення громадськості до процесу протидії корупції. Вирішення зазначеного завдання, власне, і склало основну мету дисертаційного дослідження. Крім того, актуальність дисертації Глушко Євгенія Валентиновича «Адміністративно-правове забезпечення участі громадськості у протидії корупції» обумовлена необхідністю удосконалення національного законодавства і запозичення позитивного зарубіжного досвіду щодо забезпечення участі громадськості у протидії корупції.

Дисертаційне дослідження Є. В. Глушко виконане відповідно до Пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2015 року, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07 вересня 2011 року №942, Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2011-2015 роки, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 24 вересня 2010 року № 14-10.

Тема дисертаційного дослідження сформульована відповідно до вимог Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», положень Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в

Україні, затвердженої Указом Президента України від 24 березня 2012 року № 212/2012, а також Планів науково-дослідної роботи Університету сучасних знань.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Належний ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій обумовлено тим, що його методологічною основою є сукупність методів і прийомів наукового пізнання. Їх застосування характеризується системним підходом, що дає можливість досліджувати проблеми в єдності їхнього соціального змісту і юридичної форми, здійснити системний аналіз адміністративно-правового забезпечення участі громадськості у протидії корупції. Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження також зумовлено достатньо раціональною та внутрішньо узгодженою структурою дисертації. Загальна структура роботи в цілому є логічною, послідовною, раціональною, обґрунтованою предметом, метою та завданнями дослідження. Дисертація складається зі вступу, двох розділів, поділених на сім підрозділів, висновків й списку використаних джерел.

Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації становлять наукові праці фахівців у галузі філософії, теорії управління, загальної теорії держави і права, адміністративного права, інших галузевих правових наук, у тому числі зарубіжних дослідників. Нормативною основою дослідження стали загальні та спеціальні нормативні джерела: Конституція України, чинні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, які визначають засади залучення громадськості до протидії корупції, а також відповідне міжнародне законодавство. Емпіричну основу дослідження складають узагальнення судової практики, політико-правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали.

Аналіз змісту роботи свідчить про те, що дисертація являє собою самостійну, завершену, аргументовану, комплексну роботу, має високий науково-теоретичний та прикладний рівень. Вдала структурна побудова

дисертації свідчить про науково вивірений підхід до вирішення поставлених завдань і досягнення мети дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень адміністративно-правового забезпечення участі громадськості у протидії корупції. У результаті проведеного наукового дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем. Основні з них зводяться до таких положень:

1) сформульовано авторське визначення категорії «громадськість», що принципово відрізняється від відповідних наукових концептуалізацій системним підходом, у зв'язку з чим обґрунтовано необхідність внесення змін та доповнень до Законів України «Про громадські об'єднання» та «Про запобігання корупції»;

2) окреслено інструментально-результативні риси та телеологічно-структуруючий аспект механізму адміністративно-правового регулювання участі громадськості у протидії корупції;

3) запропоновано визначення адміністративно-правового регулювання участі громадськості в протидії корупції, під яким потрібно розуміти цілеспрямований державно-владний вплив на суспільні відносини в публічному праві для забезпечення за допомогою адміністративно-правових норм і відповідних заходів прав, свобод і законних інтересів громадськості, нормального функціонування суспільства та держави, а також впорядкування, розвитку, охорони та захисту таких суспільних відносин;

4) передбачено запровадження таких нових інструментів діяльності громадськості у протидії корупції, як спеціалізований громадський орган та місцеві уповноважені з прав людини;

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки дисертаційної роботи знайшли відображення у 6 наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях із юридичних дисциплін, у тому числі в

двох наукових виданнях, проіндексованих в міжнародних наукометричних базах, а також у 4 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес у науково-дослідній сфері, у правотворчості, у правозастосовчій діяльності компетентних суб'єктів, а також у навчальному процесі вищих навчальних закладів юридичного, фінансового профілю.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Надаючи загальну позитивну оцінку дисертації, варто вказати на окремі недоліки та дискусійні положення, що містяться в роботі.

1. Не зовсім зрозуміло, чому така значна увага приділена питанню громадянського суспільства (підрозділ 1.1). На нашу думку, у даному випадку, виходячи з назви розділу 1.1 «Поняття та зміст категорії «громадськість» в українському праві та юридичній доктрині» потрібно було б більше уваги приділити саме категорії «громадськість».

2. У підрозділі 1.2 стор. 56-57 дисертант наголошує, що безпосередньо правоохоронну діяльність антикорупційного спрямування можуть здійснювати підрозділи Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, органи прокуратури та інші органи та підрозділи, що створюються для боротьби з корупцією згідно з чинним законодавством.

Однак даний перелік варто доповнити, ще одним центральним органом виконавчої влади Національною поліцією, який може здійснювати безпосередньо правоохоронну діяльність антикорупційного спрямування.

3. Досліджуючи питання зарубіжного досвіду участі громадськості у протидії корупції (підрозділ 1.3), хотілось би почути позицію автора, яка практика, в контексті залучення громадськості у протидії корупції, може бути цікава для України.

4. На стор. 117 підрозділ 2.1 автор наголошує про необхідність розробки базового нормативного акту з питань участі громадськості у протидії корупції.

Разом з тим є незрозумілим питання змісту, правового статусу та їхньої компетенції з питань участі громадськості у протидії корупції.

5. Є окремі зауваження редакційного характеру.

У той же час, наведені зауваження та дискусійні положення у цілому не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації, яка носить самостійний і творчий характер, має наукову і практичну цінність. Наявність дискусійних питань, насамперед, характеризує складність і актуальність досліджуваної теми та власний підхід до її розгляду дисертантом. В дослідженні автору вдалося досягти його мети.

Висновок

Усе викладене дає підстави для висновку про те, що дисертація «Адміністративно-правове забезпечення участі громадськості у протидії корупції» виконана на належному науково-теоретичному рівні, є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирішують конкретне наукове завдання, яке має суттєве значення для науки адміністративного права, тобто за своєю актуальністю, новизною постановки та вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною корисністю, достовірністю і обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, а її автор - Глушко Євгеній Валентинович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри**

організації охорони громадського порядку

Національної академії внутрішніх справ 'Ж-Ш'Я\ О* Ю. Горбунова

Засвідчено
О.В. Горбунова